

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/ KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 49 0 P 065859 24 Gž

Novi Travnik, 03.09.2024. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Senada Begović, kao predsjednika vijeća, Mirjane Grubešić i Aide Pezer-Alić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J.F. iz K., A. i br. 97., zastupan po punomoćniku Radomiru Nikolić, advokatu iz Sarajeva, Koševo br. 36., protiv tužene B.F. iz V., ... bb., zastupana po punomoćniku Jadranku Lukić, odvjetniku iz Kiseljaka, a u žalbenom postupku po punomoćniku Stani Imamović, advokatu uz Travnika, radi iseljenja, v.sp. 1.000,00 KM, odlučujući po žalbi tužene izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 065859 23 P od 08.01.2024. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 03.09.2024. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužene se uvažava i u stavu I. izreke preinačava presuda Općinskog suda u Kiseljaku broj: 49 0 P 065859 23 P od 08.01.2024. godine, te sudi:

Odbija se kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi:

“Obvezuje se tužena da temeljem sticanja bez osnova tužitelju isplati iznos od 2.750,00 KM za period od 01.11.2022. do 01.10.2023. godine, sa zakonskom kamatom počev od 30.05.2023. godine, kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 438,75 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Obvezuje se tužitelj da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.520,40 KM, u roku od 30 dana po prijemu presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Presudom prvostupanjskog suda (stav I. izreke) obvezana je tužena da temeljem sticanja bez osnova tužitelju isplati iznos od 2.750,00 KM za period od 01.11.2022. do 01.10.2023. godine, sa zakonskom kamatom počev od 30.05.2023. godine kao dana podnošenja tužbe pa do isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 438,75 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Stavom II izreke presude sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva u iznosu od 1.250,00 KM tužitelj je odbijen. Stavom III izreke presude utvrđeno je da je tužitelj povukao tužbu u dijelu u kome je tražio da sud naloži tuženoj da preda u posjed nekretnine – stambena zgrada (kuća) koja je sagrađena na zemljištu označenom kao k.č. br. 709/5, u naravi njiva 4.klase, u površini od 1652 m²

„Skladovi“, dvorište ukupne površine 500 m², stambena zgrada u površini od 100 m² upisane u k.k. izvadak br. 1064 K.O. Kuliješ, općina Kiseljak, starog premjera što po novom premjeru odgovara istoj k.č. upisanoj u z.k. ul. br. 1064 k.o. Kuliješ, slobodne od ljudi i njegovih stvari.

Protiv navedene presude u dijelu stava I. izreke tužena je pravovremeno podnijela žalbu zbog bitnih povreda odredaba Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i odluke o troškovima parničnog postupka s prijedlogom da se pobijana presuda preinači na način da sam drugostupanjski sud kao prethodno pitanje utvrdi da predmetna nekretnina čini bračnu stečevinu, odbije tužbeni zahtjev u cijelosti i obveže tužitelja da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka koji su proistekli do donošenja prvostupanjske presude prema troškovniku u spisu i troškove za sastav žalbe u iznosu od 300,00 KM uvećano za porez na dohodak od 10%, shodno odredbama člana 12., 13. stav 2. tačka a) i člana 29. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji BiH ili da se presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak i odluku. U žalbi u bitnom ističe da iz provedenih dokaza nesporno proizilazi da je ugovor o kupovini predmetnih nekretnina tužitelj zaključio četiri mjeseca prije sklapanja braka (21.04.2010. godine), da su sredstva za kupovinu kuće obezbijeđena kreditom koji je podigao tužitelj, da je kredit otplaćivan za vrijeme trajanja bračne zajednice, da je brak razveden presudom od 27.02.2023. godine. Međutim, da prvostupanjski sud nije cijenio iskaze parničnih stranka iz kojih proizilazi da je među njima bio dogovor da tužena sa njihovom djecom živi u kući dok se zajednički stečena imovina ne podijeli, niti je njihove iskaze doveo u vezu sa navedenim materijalnim dokazima. Jer, tužena je u toku postupka isticala da je kuća kupljena samo par mjeseci prije vjenčanja i da su kredit otplaćivali za vrijeme trajanja braka, zbog čega predmetna nekretnina čini bračnu stečevinu, bez obzira na visinu njihovih udjela, jer prije ovog postupka tužitelj je podnio i tužbu za utvrđenje i podjelu bračne stečevine (predmet broj 49 0 P 066855 23 P) i da su dogovorili da tužena stanuje sa djecom u kući do okončanja tog postupka, da je ovaj razgovor vođen u prisustvu predstavnika Centra za socijalni rad Kiseljak, što je u svom iskazu potvrdilo i tužitelj (strana 4. stav treći obrazloženja presude). U činjeničnom opisu tužbe za utvrđenje i podjelu bračne stečevine tužitelj čini nespornim da je veći dio kredita čijim sredstvima je kupljena nekretnina, otplaćen u roku trajanja bračne zajednice, zbog čega i traži da sud obveže tuženu da mu na ime dijela kredita koji je otplatio po prestanku bračne zajednice isplati iznos od 4.632,24 KM i da mu se do konačne isplate plaća 1/2 mjesečne rate u iznosu od 389,92 KM. Tužena je u tom predmetu istakla protivtužbeni zahtjev i traži da se utvrdi da predmetna nekretnina čini bračnu stečevinu jer je kupljena sredstvima kredita koji su skupa otplaćivali i zajedničkim radom i sredstvima vršili i druga znatna ulaganja u kuću i druge objekte. Zbog toga je tužena uz žalbu i predložila kopiju tužbe za utvrđenje i podjelu bračne stečevine. Pored toga, iskaz tužene je u cijelosti potvrđen i materijalnim dokazom, odgovorom na podnesak za iseljenje iz kuće, koji je za tuženu sačinila advokat Jasna Dunder. Sadržaj ovog dokaza sud interpretira u odluci (strana 6. stav četvrti) iz koga proizilazi da su u toku trajanja braka od 13 godina, pored zajedničkog otplaćivanja kredita za kupovinu nekretnine, renovirali kuću i uredili okućnicu, dakle zajedničkim radom i sredstvima su ulagali u poboljšanje uslova života i povećali vrijednost nekretnine. Međutim, ovaj podnesak sud cijeni samo u kontekstu datuma kada je tužitelj tražio iseljenje, dok druge bitne navode za odlučivanje o prethodnom pitanju da li kuća čini bračnu stečevinu nije cijenio. Iako činjenice iz ovog podneska tužitelj nije osporio valjanim

dokazima osim paušalnog osporavanja u svom iskazu, zbog čega mu sud i nije poklonio vjeru, nego prihvata iskaz tužene (na strani 5, zadnji pasus i strani 6. treći pasus). Iz navedenih razloga prvostupanjski sud je imao dovoljno materijalnih dokaza na osnovu kojih je kao prethodno pitanje mogao utvrditi da predmetna nekretnina čini bračnu stečevinu, jer od te odlučne činjenice zavisi osnovanost tužbenog zahtjeva za isplatu naknade za stanovanje, što je predmet ovog postupka. Kako je prvostupanjski sud propustio cijeliti navedene dokaze na propisan način i nije kao prethodno pitanje riješio da li predmetna nekretnina čini bračnu stečevinu, počinio je povrede člana 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku i odredbu člana 12. stav 1. istog zakona. Sve da je ocijenio da ne može sam odlučiti o navedenom prethodnom pitanju imao je mogućnost da temeljem člana 379. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku prekine postupak dok se u postupku utvrđenja i podjele bračne stečevine (jer je imao saznanja da je po tužbi tužitelja taj postupak pokrenut). Sud je počinio i povredu člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, jer je obrazloženje presude kontradiktorno izvedenom zaključku o osnovosti tužbenog zahtjeva. Naime, u dva navrata prvostupanjski sud obrazlaže da poklanja vjeru tuženoj, koja je pozivajući se na materijalne dokaze u cijelosti osporila činjenice i navode iz tužbe i iskaz tužitelja. Pored toga nije dao ocjenu akta tužene (odgovor na podnesak za iseljenje iz kuće) koji je za nju sačinila advokat Jasna Dunđer, nego samo interpretira njegov sadržaj, što nije ocjena dokaza. Iz navedenih razloga, odlučne činjenice nisu pravilno i potpuno utvrđene, što je uticalo na donošenje nepravilne i nezakonite odluke u smislu člana 209. stav 1. Zakona o parničnom postupku. U odnosu na nepravilnu primjenu materijalnog prava tužena ističe da su pogrešno primijenjene odredbe člana 210., 214. i 219. Zakona o obligacionim odnosima, jer činjenica da je tužitelj podigao kredit i upisan kao vlasnik predmetne nekretnine, nije dokaz da je to njegova posebna imovina, niti dokaz da je tužiteljica bespravno koristila kuću. Takav zaključak ne proizilazi ni iz iskaza tužitelja, niti je dokazao da je na tuženu bespravno prešla imovina ili neko pravo iz te imovine. Kod nespornih činjenica da je kredit podignut samo 2 mjeseca prije zaključenja braka, da su 13 godina koliko su bili u braku otplaćivali kredit, renovirali kuću i uređivali okućnicu, da je kuću koristila sa njihovom djecom i to po postignutom sporazumu, sud je morao primijeniti odredbu člana 213. Zakona o obligacijom odnosima u vezi sa odredbama člana 251. stav 1. i člana 252. Porodičnog zakona Federacije BiH. Tužena osporava i o odluku o troškovima postupka jer je sud zanemario činjenicu da je dio tužbenog zahtjeva povučen.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u onom dijelu u kome se žalbom pobija, u granicama razloga iz žalbe, kao i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Iz stanja spisa predmeta proizilazi da je tužena nakon prestanka bračne zajednice (šesti mjesec 2022. godine) u dogovoru sa tužiteljem, sa zajedničkom malodobnom djecom (dvjema kćerkama koje su rođene 03.10.2011. godine) ostala živjeti u kući koju je tužitelj kupio četiri mjeseca prije zaključenja braka i za koju je otplaćivao kredit za vrijeme trajanja bračne zajednice, a također je u dogovoru sa tužiteljem plaćala režije i brinula se o održavanju kuće i okućnice dok je tužitelj bio odsutan. Tužbu za razvod braka tužena je podnijela sudu 01.11.2022. godine i tog istog dana tužitelj je zatražio od tužene da iseli iz kuće sa opomenom pred tužbu. Brak parničnih stranaka je

razveden presudom koja je donesena 27.02.2023. godine, pa kako je tužena ostala sa djecom u kući i nakon razvoda braka tužitelj je prvostupanjskom sudu dana 30.05.2023. godine podnio tužbu i tužbenim zahtjevom tražio da tužena iseli iz kuće. Na pripremnom ročištu od 04.10.2023. godine, nakon što je tužena dana 01.10.2023. godine iselila iz kuće sa malodobnom djecom, tužitelj je preinačio tužbu i pored postojećeg istakao i novi tužbeni zahtjev kojim je tražio da mu tužena za period od 05.06.2022. do 01.10.2023. godine isplati iznos od 3.200,00 KM koji je stekla bez osnova zbog neplaćene najamnine. Presudom prvostupanjskog suda obvezana je tužena na isplatu iznosa od 2.750,00 KM, dok je u preostalom dijelu tužitelj odbijen sa tužbenim zahtjevom. Istom presudom utvrđeno je da je tužitelj na glavnoj raspravi povukao prvi tužbeni zahtjev kojim je tražio iseljenje i predaju kuće u posjed.

Ovaj sud ne prihvata stajalište prvostupanjskog suda da je tužitelj kao vlasnik kuće mogao zahtijevati naknadu (vraćanje) koristi koju je tužena stekla stanovanjem u toj kući, sa obrazloženjem da je tužena koristila kuću cijelo vrijeme, a od 01.11.2022. godine bez ikakvog pravnog osnova unatoč protivljenju tužitelja, te da bi tužena u situaciji da nije koristila spornu kuću morala iznajmiti neku drugu i za to plaćati naknadu - zakupninu.

Naime, predmetna kuća koju je kupio tužitelj pred zaključenja braka sa tužiteljicom, u kojoj su rođena i odrastala njihova zajednička malodobna djeca, u kojoj su parnične stranke živjele dugi niz godina, brinule se i ulagale u kuću, za koje vrijeme je u pretežnom dijelu otplaćan i kredit koji je podigao tužitelj, po nalaženju ovog suda predstavljala je zajednički dom parničnih stranaka i njihove djece, a nakon razvoda braka i nakon što su malodobna djeca odlukom suda povjerena tuženoj na odgoj, zaštitu, vaspitanje i izdržavanje, predmetna kuća je ostala i dalje dom tužene i malodobne djece, iz koje je tužena na inzistiranje tužitelja, a potom i zbog podnošenja tužbe, bila primorana da iseli i pronađe smještaj za sebe i djecu. Prema tomu, stanovanje tužene i malodobne djeca parničnih stranaka u utuženom periodu ne može se ocijeniti da je bilo bez pravnog osnova, tim prije što po tužbi tužitelja i protutužbi tužene za utvrđenje i podjelu bračne stečevine parnica nije okončana. Međutim, ovaj sud smatra za potrebno istaći da ovakvi postupci tužitelja nisu sukladni njegovoj zakonskoj obvezi da se stara o interesima svoje malodobne djece i da im osigura sve uvjete za normalan život i zdravo odrastanje, a obvezivanje tužene na plaćanje najamnine za vrijeme stanovanja sa djecom u kući koja je bila njihov dom bilo bi nemoralno i štetno i po interese malodobne djece (član 213. Zakona o obligacionim odnosima).

Slijedom svega izloženog, ovaj sud je pravilnom primjenom materijalnog prava temeljem odredbe člana 229. stav 1. točka 4. Zakona o parničnom postupku preinačio pobijanu presudu u stavu I. izreke i odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja.

Kako je prvostupanjska presuda uvažanjem žalbe tužene preinačena, ovaj sud je primjenom odredaba člana 397. stav 2. u svezi sa članom 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku odlučio o cjelokupnim troškovima postupka i tuženoj koja je u cijelosti uspjela u parnici dosudio ukupne priznate troškove prema opredijeljenom zahtjevu. Troškovi tužene se odnose na sastav odgovora na tužbu, sastav odgovora na preinačenu tužbu i zastupanje na pripremnom ročištu od 04.10.2023. godine u iznosima od po 240,00 KM, zastupanje na odloženom pripremnom ročištu od 24.10.2023. godine u iznosu od 120,00 KM, zastupanje na glavnoj raspravi od

30.11.2023. godine u iznosu od 240,00 KM i na nastavku glavne rasprave od 14.12.2023. godine u iznosu od 120,00 KM, što iznosi 1.200,00 KM sa PDV-om 17 % od 20,40 KM i troškovima sastava žalbe od 300,00 KM, odnosno ukupno 1.520,40 KM.

U preostalom odbijajućem dijelu (stav II. izreke) i u stavu III. izreke (povlačenje tužbe), u kome se nije pobijala žalbom, prvostupanjska presuda ostaje neizmijenjena.

Predsjednik vijeća
Senad Begović